grindinys. Tamsiai pilkos žemės sluoksnis buvo 0,6–1,4 m storio. Pačioje sluoksnio apačioje šalia grublėtos keramikos aptiktos kelios brūkšniuotos keramikos šukės. Po tamsiai pilkos žemės sluoksniu 1,5–2 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus atsidengė įžemis – molis, nuolaidėjantis iš Š į P. Jame perkasos Š dalyje aptiktos 5 stulpavietės, apdėtos akmenimis. Tyrinėta vieta datuojama I tūkst.

The settlement at the foot of the Lepelionys hill fort site

A total area of 51 m² was excavated at the settlement at the foot of the Lepelionys hill fort site (Prienai district) (Fig. 1) and a 0.6–1.4 m thick cultural layer was discovered that contained pottery with rough surfaces and metal artefacts, including a noteworthy crossbow brooch (Fig. 2). The excavated site dates to the 1st millennium.

Vytautas Juškaitis

Tyrinėjimai Šinkūnų piliakalnyje

2007 m. buvo tęsiami Šinkūnų piliakalnio (Ukmergės r.) tyrinėjimai, pradėti dar 1979 m. (žr. *ATL 1990 ir 1991 metais*, V., 1992, t. I, p. 49–51; *ATL 1992 ir 1993 metais,* V., 1994, p. 45–46; *ATL 1998 ir 1999 metais,* V., 2000, p. 93–94; *ATL 2002 metais, V., 2005,* p. 26; *ATL 2003 metais,* V., 2005, p. 36; *ATL 2004 metais, V., 2006,* p. 37; *ATL 2005 metais,* V., 2006, p. 25; *ATL 2006 metais,* V., 2007, p. 172–173). Jų metu ištirta 11x7–7,5 m dydžio, 0,3–1,2 m gylio perkasa. Tyrinėta perkasa buvo 80 m² ploto, kasta į R nuo 2006 m. kastos perkasos, kurioje buvo aptikta žmonių kapų, palei karjero šlaitą. Tikėtasi, kad kapai tęsis ir į R nuo šios perkasos. Tačiau 2007 m. iškastos perkasos vietoje nei kapų, nei kultūrinio sluoksnio neaptikta. Iš karto po velėna prasidėjo sluoksnis su XX a. šiukšlėmis. Kad šalia yra buvęs senkapis, galima buvo spręsti tik iš kelių šiame sluoksnyje aptiktų atsitiktinių žmonių kaulų. Užbaigus perkasą taip pat buvo žvalgytas 70 m² plotas piliakalnio aplinkoje. Žvalgymų metu nei kultūrinio sluoksnio, nei archeologinių radinių irgi neaptikta.

The excavations at Šinkūnai hill fort site

In 2007 the investigation at Šinkūnai hill fort site (Ukmergė district) was continued: a 11x7–7.5 m trench (a total area of 80 m²) was excavated and 70 m² was surveyed. No archaeologically valuable cultural layer or finds were discovered, only isolated human bones.

Julius Kanarskas

Gintarų piliakalnio–dvarvietės papėdės gyvenvietė

Gintarų piliakalnis–dvarvietė (Kretingos r.) (A445P), vadinama Vyšnių kalnu, yra 1,4 km į ŠR nuo Kartenos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios, 1,2 km į Š nuo Šiaulių–Palangos kelio ir 850 m į R nuo Minijos kairiojo kranto. Tai svarbus Kartenos praeities pažinimo šaltinis. Šioje kalvoje I tūkst. pr. Kr. pabaigoje. – I tūkst. po Kr. buvo įrengtas piliakalnis, o XVI–XVII a. viduryje stovėjo Senosios Kartenos dvaras. Gintarais vietovė pavadinta 1927 m., išparceliavus Kartenos (Sendvario) dvarą.

Piliakalnį–dvarvietę kaip kultūros vertybę 1967 m. išaiškino, o 1977 ir 1987 m. tyrinėjo Ignas Jablonskis, kuris čia ištyrė 75 m² plotą, padarė pylimų pjūvius (žr. *ATL 1986 ir 1987 metais,* V., 1988, p. 184–185).

Vyšnių kalnas stūkso pažintiniam turizmui ir kultūriniam lankymui geografiškai patogioje vietoje, netoli Šiaulių–Palangos plento ir Kartenos miestelio, prie vandens turistų pamėgtos Minijos. Nuo kalvos atsiveria Minijos slėnio ir jame stūksančio Kartenos miestelio panorama, matosi priešingame aukštumos gale esantis Martynaičių piliakalnis. Gintarų piliakalnis–dvarvietė patenka į Salantų regioninio parko teritoriją. Parko direkcijos iniciatyva 2001 m. vietovė sutvarkyta: pastatytas anotacinis ženklas, teritorijos riboženkliai ir informacinis stendas su vietovės istorine apžvalga, o aukščiausioje Vyšnių kalno vietoje suformuota apžvalgos aikštelė. 2006 m. UAB „Rekreacinė statyba“ parengė Salantų regioninio parko autoturizmo trasos detalųjį planą, pagal kurį Gintarų dvarvietės papėdėje suprojektavo atokvėpio vietą su lauko baldais ir automobilių stovėjimo aikštele.

Salantų regioninio parko direkcijos iniciatyva 2007 m. buvo atlikti Vyšnių kalno papėdėje numatytos įrengti automobilių stovėjimo aikštelės vietos archeologiniai tyrimai. Jų metu ištirtas 14x7 m dydžio plotas ***(perkasa 3)***, kuriame aptiktas 47–75 cm storio kultūrinis sluoksnis, susidedantis iš dviejų chronologiškai skirtingų horizontų.

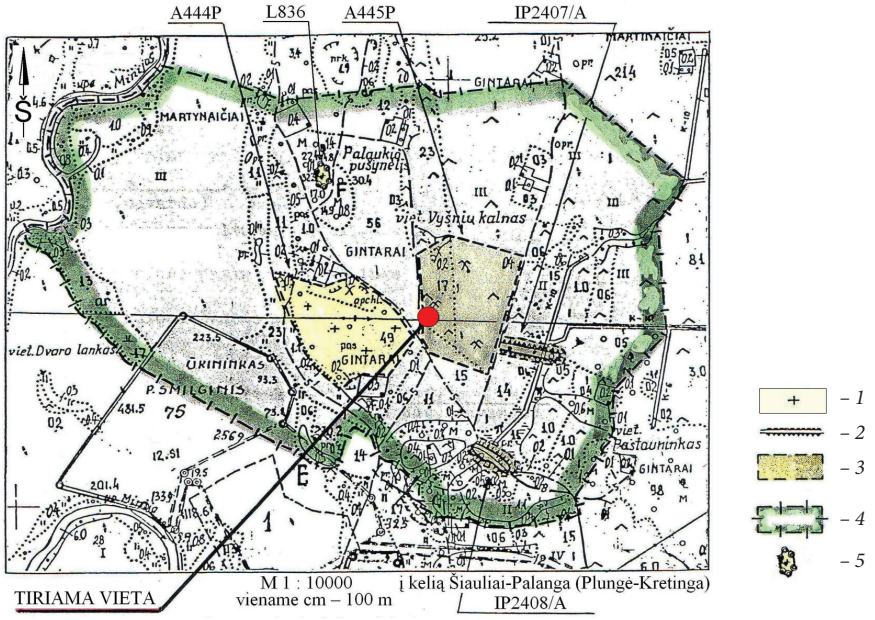

1 pav. Tyrinėtos Gintarų piliakalnio–dvarvietės vietos situacijos schema: 1– kapinynas, 2– piliakalnis-dvarvietė, 3 – užtvankos pylimas, 4 – apsaugos zonos ribos, 5 – kaimo kapinės.

Fig. 1. Situation plan of the investigated Gintarai hill fort site–manor site: 1– old cemetery; 2 – earthwork, 3– hill fort–manor site, 4 – bounderies of protected zone, 5 – village cemetery.

Viršutinis kultūrinio sluoksnio horizontas užsibaigia 34–56 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus. Jo viršutinė 24–30 cm storio dalis smarkiai sunaikinta ariant. Perkasos ŠR dalyje, 15 m^2 plote po armeniu atsidengė sudegusio antžeminio statinio kampas, kurį ženklino 10–12 cm storio pelenų ir suodžių sluoksnis. Armenyje ir po juo esančiame pilkos spalvos maišytos žemės sluoksnyje įvairiuose perkasos gyliuose rasta akmens dirbinio fragmentas, smaigo pavidalo geležinis dirbinys, vario lydinio vielos fragmentas, pora skaidraus stiklo šukių, surinktos 65 degto molio plytų nuoskalos bei 48 žiestos buitinės keramikos ir puodyninių koklių šukės.

Žemutinis kultūrinio sluoksnio horizontas siekia vidutiniškai 18 cm, o vietomis – 25–26 cm storį. Jame rasta nenustatytos paskirties akmens dirbinio fragmentas, matyt, naudotas metalo dirbinių galandymui, akmens dirbinio ruošinys ir perdegusio molio lipdytos keramikos su trupinto granito priemaišomis šukių.

Abu horizontus skyrė 10–12 cm storio permaišytas sąnašinis, matyt, vėjo supustytas smėlio sluoksnis. Žemutinis kultūrinio sluoksnio horizontas priskiriamas I tūkst. pirmosios pusės piliakalnio papėdės gyvenvietei, o viršutinis – XVI–XVII a. vidurio Senosios Kartenos dvaro gyvenvietei.

The settlement at the foot of the Gintarai hill fort–manor site

98 m^2 was excavated at the W foot of the Gintarai hill fort–manor site (Kretinga district) in 2007. A 47–75 cm thick cultural layer, which consists of 2 chronologically different horizons, was discovered in it. The lower 18–26 cm thick horizon, which contains hand built pottery, is ascribed to the 1st millennium settlement at the foot of the hill fort site. The upper 34–56 cm thick horizon, which contains chips of fired bricks, thrown household pottery, and 'pot-shaped' stove tile (Topfkachel) sherds, belongs to the Senoji Kartena manor settlement, which dates to the 16th – first half of 17th century.

Julius Kanarskas

Imbarės piliakalnio aukštutinė papėdės gyvenvietė

Imbarė yra viena seniausių Vakarų Lietuvos vietovių, kurioje žmonės gyvena nuo II tūkst. prieš Kr. Tai liudija 5 km į P nuo Salantų, prie Salanto ir Pilsupio santakos stūksantis Pilale vadinamas piliakalnis su priešpiliu, žemutinio ir aukštutinio papilio gyvenvietėmis, alkvietėmis ir kapinynu.

Imbarė pirmąkart paminėta 1253 m. Kuršo vyskupo Henriko rašte Livonijos ordino magistrui dėl Pietų Kuršo žemių dalybų. Jos praeitimi tyrinėtojai susidomėjo XIX a. 1884–1885 m. piliakalnį ir kapinyną tyrinėjo T. Daugirdas, 1898 m. – J. Žiogas.

Išsamesnius tyrimus paskatino 1967 m. piliakalnio papėdėje prie Salanto aptikta žemutinio papilio gyvenvietė. 1969, 1978–1982, 1984–1985 ir 1987–1989 m. Imbarės archeologinį kompleksą tyrinėjo V. Daugudis, kuris aptiko aukštutinį papilį, alkvietes ir apeiginius akmenis (*AETL 1968 ir 1969 metais*, V., 1970, p. 26–36; *ATL 1978 ir 1979 metais,* V., 1980, p. 22–25; *ATL 1980 ir 1981 metais,* V., 1982, p. 32–34; *ATL 1982 ir 1983 metais,* V., 1984, p. 20–22; *ATL 1984 ir 1985 metais,* V., 1986, p. 20–22; *ATL 1986 ir 1987 metais,* V.,